

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Sistematičen pregled najvažnejših določeb na polju ljudskega šolstva.

(Dalje.)

Kranjski deželni šolski zakon predpisuje kratkoma, da se mora za vsak šolski okraj vstanoviti posebna meščanska šola.

Vkljub striktnemu ukazu zakona, ki je že preko 34 let v veljavi, je ostala zahteva, da se mora za vsak šolski okraj vstanoviti posebna meščanska šola, dosedaj še z malimi izjemami neizpolnjena. Dosedaj imamo namreč na Kranjskem samo dve meščanski šoli, in sicer jedno v Krškem, drugo v Postojni. — Vzrok, da se dosedaj še ni ustanovilo več meščanskih šol, nam je iskati v prvi vrsti v neugodnih finančnih razmerah posameznih okrajev. — Ko se bodo občine finančno okrepile, moralo se bode na vsak način na to delovati, da se intencijam šolskega zakona primerno pomnoži število meščanskih šol.

Na Štajerskem se določi od slučaja do slučaja potom deželnega zakona, kje in s katerimi sredstvi naj se vstanovi meščanska šola. — Za ustanavljanje meščanskih šol na Koroškem pa zadostuje sklep deželnega odbora.

V teh dveh kronovinah torej nimamo zakonitih določeb, ki bi natanko predpisovale, kje in kedaj naj se vstanove meščanske šole. Ustanovitev meščanskih šol je prepuščena deželnim zastopstvom.

Za Goriško in Istrsko določata deželna šolska zakona, da naj se po mogočnosti za vsak šolski okraj ustanovi posebna meščanska šola. — Ta določba je torej še najbolj slična z določilom kranjskega deželnega zakona.

To so v kratkem predpisi, tičeči se ustanavljanja meščanski šol.

* * *

Preostaja nam sedaj še izpregovoriti nekoliko besedij o delitvi ljudskih šol. Tudi delitev

obstoječe šole je pravzaprav ustanovitev nove šole, radi tega je umestno, da o tem vprašanju na tem mestu razpravljamo.

O delitvi obstoječih ljudskih šol določajo šolski zakoni slovenskih kronovin sledeče:

„Šola, ki je bila že pet let prisiljena večje število svojih letnih stopenj ali razredov ločiti v vzporedne razrede, se mora po preteku tega časa ločiti takoj v dve šoli.“

Zakonodajalčev namen je prozoren. — Šola, ki ima preveč učencev, ki je torej prenapolnjena, ne more vzstrezati svojemu namenu in ne more zlahka izpolnjevati svoje naloge, ki ji je naložena po državnem šolskem zakonu. — Radi tega je v interesu uspešnega podučevanja potrebno, da se tako prenapolnjena šola razdeli v dva samostojna zavoda.

Pogoji za delitev obstoječe šole so sledeči:

1. šola mora biti tako prenapolnjena, da je treba večje število njenih letnih stopenj ali razredov ločiti v sporednice;

2. to stanje mora trajati pet let.

Po preteku petih let se mora potem taka šola brezpogojno razdeliti v dva razreda, to je: poleg že obstoječe šole se mora vstanoviti še ena šola. — V tem slučaju je torej vstanovitev šole po zakonu utemeljena zahteva, ki se ji konkurenčni faktorji ne morejo upirati.

Pojasnjena določba o delitvi šol, ne velja samo za splošne ljudske šole, temveč v isti meri tudi za meščanske šole.

Istotako pa bi bila šolska občina prisiljena poleg obstoječe šole ustanoviti še jedno šolo, če bi se izkazalo, da obstoječi zavod ni toli prostoren, da bi bilo možno vsem šolodolžnim otrokom osigurati sprejem in reden obisk šole. — V tem slučaju je občina, ne oziraje se na to, ali so izpolnjeni pogoji za delitev obstoječe ljudske šole ali ne, zavezana ustanoviti novo šolo, ker mora občina brezpogojno za to skrbeti, da se njenim otrokom omogoči redno obiskovanje ljudske šole.

Našteli smo sedaj vse slučaje, v katerih se morajo ustanoviti javne ljudske šole, ter smo pojasnili pogoje, ki jih zakon za vsak navednih slučajev izrečno predpisuje.

Ustanovitev ljudske šole je za občino dalekosežnega pomena. Z ustanovitvijo nove šole narastejo občini nova in ne baš majhna finančna bremena. V življenskem interesu občin je, da se jim ne nalagajo po nepotrebnem in povsem neutemeljeno nova bremena ter da se radi tega odredi ustanovitev nove šole samo v teh slučajih, ki so v zakonu utemeljeni.

Vse poizvedbe, ki se tičejo ustanovitve nove šole se morajo radi tega izvršiti z največjo vestnostjo in natančnostjo. Povsem naravna zahteva je dalje, da se mora občinam dati prilika, sodelovati pri teh prizvedbah ter da se jim mora omogočiti po svojih zastopnikih primerno vplivati na zadevno postopanje.

Vsi deželni šolski zakoni zato tudi izrečno predpisujejo, da se mora k poizvedbam v šolskih zadevah vedno pritegniti vdeležene faktorje.

„Vse okoliščine, ki so merodajne za napravo in uredbo šol, naj določi posebna komisija, h kateri se mora pritegniti vse vdeležence.“

Te okoliščine se morajo, če treba, ugotoviti potom oglada na licu mesta. — Komisijski zapisnik je podlaga za nadaljnje razsodbe.“

Glasom citiranega predpisa se morajo torej vse za ustanovitev in uredbo šole merodajne okoliščine določiti po posebni komisiji. — Te okoliščine smo navedli v prejšnjem, ko smo razpravljali posamezne slučaje, v katerih se morajo ustanoviti javne ljudske šole. — Posebna komisija bode morala torej na pr. ugotoviti daljave posameznih vasij, hiš od obstoječih šol, kakovost in stanje cest, ki vodijo do šole, število šoloobveznih otrok itd. — Daljave posameznih stanovališč do šole se bodo morale eventualno komisijsko premeriti. — Vsi momenti torej, ki so merodajni za vprašanje, ali je ustanovitev javne ljudske šole potrebna ali ne, se morajo pri tej obravnavi vestno in natančno preiskati.

Vdeleženi faktorji, ki se jih mora h komisiji pritegniti, so v prvi vrsti občina in dežela. — Občino zastopa praviloma občinski odbor. — Dalje se mora k obravnavam pritegniti tudi krajni šolski svet kot oni faktor, ki je po zakonu poklican zastopati interese šole.

O vsaki komisijski obravnavi se mora sestaviti poseben zapisnik. — Ta zapisnik tvori potem podlago za nadaljnje postopanje.

Davek na žganje, droži, in druge žgane tekočine z alkoholovo vsebino.

(Piše F. K.)

Alkohol — žganje — je največji sovražnik ljudstva, hujši kakor kuga, ker žganje polagoma, a vedno in stalno uničuje rod za rod. — Na drugi strani pa

je zopet za državo alkohol bogat vir dohodkov zaradi davkov.

Gotovo je, da se žganjepitje ne bode dalo preprečiti ali odpraviti — k večjemu le omejiti. To bi se dalo poleg neprestanega pouka najhitreje doseči le z raznimi nakladami na žgane in opojne pijače, toraj z davki.

Naklade sme nalagati občina v lastnem delokrogu, davek pa je državni. — In glede davka na žgane pijače in tekočine sploh smo se namenili v tem in v sledečih člankih nekoliko obširneje pisati.

Kot viri za to so nam razni zakoni, ministerski odloki in cesarske naredbe zadnjih dveh desetletij.

Davku podvrženo je vsako žganje (žgana oziroma opojna pijača ali tekočina), ki se proizvaja ali pridobiva bodisi doma, to se pravi med državnimi carinskimi mejami, — ali pa, ki se uvaža iz inozemstva k nam, kakor hitro prekorači carinsko mejo.

Pod izrazom žganje — (mi bomo ta izraz radi okrajšave vseskoz rabili) — se razume vsaka tekočina, ki ima v sebi alkohol in ki se pridobiva potom destilacije (kuhanje žganja z izhlapevanjem).

Sem spada toraj čisti alkohol, pa tudi vse one alkoholne tekočine, naj se imenujejo že kakorkoli, n. pr. sprit, špirit, vinsko žganje itd. — Poprej se je rabil za vse v to svrhu spadajoče predmete skupni izraz „žgana opojna tekočina“.

Pravilneje bi bilo seveda, označiti kot davku podvrženi predmet le oni čisti alkohol, ki se dobiva potom destilacije, ker se pri odmeri davka ne ozira na količino oziroma množino tekočine, ki ima v sebi alkohol, kajti v večini slučajev je ta pomešan z vodo ali raznimi drugimi pridevki; — ampak pri odmeri davka pride v poštev le količina čistega alkohola, ki se nahaja v dotičnih tekočinah.

V zvezi z obdačenjem žganja, torej davku podvrženi so tudi vsi oni predmeti, ki se pridobivajo pri žganju (destilaciji, posebno pri vretju) kot posredni, postranski proizvodi, n. pr. med drugimi vinské drože. — Glede oproščenja tega davka se bomo bavili kasneje v članku o davčni oprostitvi sploh, ker bi v pričujočem članku sicer morali postati preobširni.

Od špirita, ki je nakazan v prosto oddajo iz onih žgalnic, ki pripadajo konsumnim oddajam, treba je plačati za en liter alkohola po 3 vin. kontrolne pristojbine. —

Izvet je le oni špirit, ki se rabi v znanstvene namene.

Plačati pa mora to pristojbino vsak, kdor dobi žganje v prosto uporabo, če pa se je kršila obveznost plačila pristojbine, poslovodja dotične žganjarne ali zaloge pod neposrednim jamstvom podjetnika.

Plačnik pa je dalje tudi vsak, ki prevzame blago, kadar ve, da se je isto protipostavno odtegnilo ali prikriilo plačilu pristojbine.

Dele se žgalnice alkohol vsebujočih tvarin po zakonu (oziroma cesarski naredbi iz leta 1899) v šestero različnih kategorij, po tem kakoršne snovi se uporabljajo.

Ozira se tudi na način in pa obsežnost prostorov te produkcije in naprav za pridobivanje žganja, potem pa tudi na okolnost, če je v zvezi s kmetijstvom (domače žgalnice). — V vsakem slučaju je način plačevanja davkov in način določanja alkoholne množine različen. Ravnotako je različen način obdačenja onega žganja, ki se izdeluje v inozemstvu.

Deli se na: 1. produktivni davek, ki se plačuje pri izdelovanju in 2. konsumni davek, ki se plačuje takrat, ko preide že izdelano žganje iz uradne kontrole v prosti promet. Pod uradnim (državnim itd.) nadzorstvom je toraj žganje, dokler se nahaja v skladiščih producentov ali med prevažanjem.

Ko preide v razprodajo (prosti promet), se pobira davek kakor davek za vse izdelke (fabrikate) sploh; — izraz „konsumni davek“ toraj ni povsem umesten.

Pod točko 1. navedeni davek se pobira običajno pri onih žgalnicah, kjer se to vrši pavšalno (potom povprečne določitve) ali pa potom dogovora. — Zadnji način pobiranja je važnejši; temu načinu pobiranja so podrejena vsa ona podjetja, ki spadajo v vrsto industrijskih žgalnic, in pri katerih se določa množina vedno le na podlagi resničnega izdelka.

Za oboje navedenih načinov obdačenja pa obstoje največini zopet popolnoma različna določila.

Pri onem žganju, ki se uvaža iz drugih držav, se plačuje davek od vporabe ob isti priliki ter ob istem času kot carina.

Način, kako se določa množina alkohola, je tudi različen. Deli se:

a) v pavšalni, ki se ravna po napravah žgalnic in po tem, koliko iste povprečno proizvajajo, ta način je običajen pri manjših ter preprosto urejenih žgalnicah;

b) dogovorni; ta se določi na podlagi prostovoljnega sporazumljenja s podjetnikom žgalnice na podlagi višine izdelka, ki se utegne najbrž doseči, ne da bi se ta količina oziroma višina izdelka natančno določila; uporablja se ta način navadno pri manjših kmetijskih žgalnicah in pri prevarjenju piva v pivovarnah;

c) na podlagi resničnega izdelka, kakor ga izkazujejo posebne kontrolne priprave, ki merijo vsebino, ali pa so zato določene posebne posode, shrambe, ki imajo že določeno in izmerjeno vsebino.

Poslednji način je običajen pri vseh večjih, zlasti industrijskih podjetjih in žgalnicah v velikem obsegu.

Produktivni davek se sicer ne vedno, toda po navadi pobira takrat, če se določa potom dogovora, konsumni pa takrat če se določi množina alkohola na podlagi resničnega izdelka. (Dalje prih.)

Županstva pozor?

V „Slovcu“ je objavil odličen slovenski državno-zborski poslanec sledeči za naša županstva važni dopis:

Dobil sem od nekega županstva naslednje pismo: „Zaradi suše l. 1907 je bilo v naši občini odpisanih 557 K 98 v. zemljiškega davka. Mislili smo, da se odpiše le zemljiški davek, ne pa tudi naklade. Ker smo pričakovali še nekaj naklad, pa jih le ni bilo, vprašali smo pri c. kr. davkariji. Tu pa smo izvedeli, da ne dobimo nič več, ker nam je z zemljiškim davkom odpisanih tudi 378 K 48 v. na dokladah. Kako pa naj pokrijemo letos svoje občinske stroške! Blagovolite torej poizvedeti, ali je to postopanje pravilno.“

V neki notranjski občini je minulo leto suša napravila na polju mnogo škode. Prizadeti posestniki prosili so vsled tega, da se jim v smislu zakona od 12. julija 1896, državni zakonik št. 118 odpiše zemljiški davek.

Kakor znano, določa ta postava, da se ima odpisati tem več, čim večja je poškodba, katero je povzročila suša, toča ali drugo neurje, in predpisuje dalje, da se ima obseg in stopinja škode preceniti po izvedencih, ki jih imenuje okrajno glavarstvo iz srede onih, katere je občina predlagala kot sposobne za ta posel.

Izvedenci so bili poklicani v zgoraj navedenem slučaju, izrekli so svoje mnenje v tem smislu, da je škoda velika in pridelki skoraj popolnoma uničeni. Prošnji posestnikov se je torej moralo ugoditi v polni meri, in dotičniki so bili za tisto leto zemljiškega davka tako dobro kot oproščeni.

Davčni urad je pa odpisal tudi vse doklade, razpisane na ta davek, in ker tvorijo ravno te doklade v ti in najbrž v večini selskih občin pretežni del vseh občinskih dohodkov, je občina sedaj malo da ne na suhem.

Poprašal sem na pristojnem mestu, ali je bilo postopanje davčnega urada pravilno, in dobil sledeči avtentični odgovor:

Po prej veljavnih, sedaj pa odpravljenih postavnih določbah stvar ni bila popolnoma jasna. Upravno sodišče je pa predpise tolmačilo tako, da obdrži občina kljub odpisu državnega davka pravico do doklad, in da se imajo te vrniti in odpisati le tedaj, če občina izrecno v to privoli. Vse to pa se je korenito izpremenilo, ko je prišla državna postava z dne 12. julija 1896 št. 118, ki določa v § 18: „Kadar se odpiše zemljiški davek po ti postavi, ima odpis ne samo to posledico, da se plačilo odpusti, marveč tudi to, da se dotična obveznost izpremeni. To pa zaradi tega, ker odpis temelji na tem, da se je znižala za dotična leta odločilna podlaga odmere.“ — V istem smislu se glasi izvršilni predpis k temu paragrafu.

Ta določba pravi, posebno če jo primerjaš s prejšnjimi, popolnoma jasno, da je položaj po odpisu tak, kakor da bi bil zemljiški davek takoj izpočetka

v nižji meri predpisan ali — če se odpiše ves — kakor da bi ga sploh predpisali ne bili. In ker morejo občine pobirati doklade le od predpisanih davkov, ne moreš dvomiti, da z odpisom državnega zemljiškega davka, ki je podlaga doklad, avtomatično padejo ali se znižajo tudi te! Vprašanje je sedaj v zakonu tako določeno rešeno, da nobena občina niti poskusila ni sreče pred upravnim sodiščem.

Davčni urad ravnal je tedaj popolnoma v smislu postavnih določb. Postava torej pravi: Občina, ti imaš v rokah, koga pošlješ škodo cenit; v tvojih rokah je tedaj tudi, ali in koliko se bo odpisalo. Zato pa glej, da izbereš take, ki ne bodo delili daril na stroške drugih in pred vsem ne iz tvojega lastnega žepa. Mi ne dvomimo, da so cenivci škode v slučaju, ki daje povod tem vrstam, postopali popolnoma tako, kakor jim je velevala njihova vest in njihova dolžnost. Opozarjamo pa pri tej priliki občinske kroge, da naj svaré posestnike in cenivce pred lahkomišljenimi in pretiranimi zahtevami. Na ta način ne škodujejo le drugim davkoplačevalcem, občinam, cestnim in ostalim zastopom, ki so vezani na doklade, marveč tudi samim sebi. Jasno je kot le kaj, da mora dotična korporacija primanjkljaj enkrat pokriti — to pa pri gmotnih razmerah naših občin skoro ni drugače mogoče, kakor da bodoče leto zvišajo doklade. Odpis zemljiškega davka je torej dvorezen nož.

Tako moja informacija, katera jasno dokaže duhovito potezo istega finančnega uradnika, ki je izumil zvito besedilo veljavnega zakona. Dotični uradnik, ki je bil gotovo večji fiskalist, nego prijatelj ljudstva, je državi s tem zakonom prihranil že doslej več milijonov kron.

Vprašanja in odgovori.

308. Županstvo I.

Vprašanje: Gostilničarka T. ima koncesijo za točenje vina, piva, prodajo kave, čaja, čokolade itd. Nima pa koncesije za točenje ozir. prodajo žganih pijač. Ker pa prodaje večkrat čaj, je seveda dajala gostom k čaju tudi rum, ki se navadno k čaju zahteva. Orožniki so jo ovadili pri okrajnem glavarstvu zaradi ruma in je bila kaznovana, ker nima pravice za točenje žganih pijač. — Prosimo pojasnila, če nima tisti, ki sme prodajati kuhan čaj, tudi pravice dajati k istemu potrebnemu rumu?

Odgovor:

Ne! Prodajanje kuhanega čaja samo na sebi še ne upravičuje k prodaji ruma. Niti tako se ne sme ruma dajati gostom, da bi se ga vlivalo v čaj predno se čaj izroči gostu, tem manj se sme seveda rum dati gostu v posebni posodi, da si ga k čaju prilije.

Tako strogo razumevanje zakona se sicer nekako čudno sliši, toda okrajna glavarstva imajo strogo naročilo se tega tržati.

Vaša gostilničarka naj prosi za pravico točenja žganja kot pridatek k čaju ali kavi. To pravico bo najbrže dobila. Pazite pa, da bo pravilno prosila. Koncesije za točenje žganih pijač ji okrajno glavarstvo skoraj gotovo ne bo dalo, pač pa pravico za točenje ruma in drugih žganih pijač kot pridatek k čaju in kavi.

309. Županstvo H.

Vprašanje: V naši občini je mlad, kakih 20 let stat fant, ki je v zadnjem času začel za šalo po noči nositi orožniško obleko, ki si jo je nekje starinarsko kupil. Bil je že posvarjen, naj tega več ne dela, a so opomini ostali brez vspeha. Ali ga smemo kaznovati in po katerih določbah?

Odgovor:

Pokličite fanta še enkrat na občinski urad in ga opozorite, da je po kazenskem zakonu prepovedano nositi, čeravno samo za šalo, vsako vojaško in drugo uniformo javnih uradnikov ali uslužbencev. Takih prestopkov ne kaznuje občina ampak sodišče. Kazen je po § 333. kaz. zak. določena od treh dni do enega meseca.

Če ta Vaš opomin ne izda, naznanite cel slučaj z nekolekovano vlogo sodišču oziroma državnemu pravdnstvu!

310. Županstvo H.

Vprašanje: Dinar J. K. je umrl leta 1903. zapustivši vdovo in tri nedoletne otroke. V naši občini je bival od leta 1890, ko je bil star 45 let, do svoje smrti. Njegova občina terja, da sprejmemo družino v občinsko vezo. Vsi so bolehnii in bomo morali gotovo ves čas za te ljudi skrbeti, kakor že plačuje tudi sedaj pristojna občina od očetove smrti naprej znatne podpore zanje. Ali jih moramo spreteti?

Odgovor:

Pokojni J. K. je zadostil vsem zakonitim zahtevam, da bi bil ob času smrti prosil za sprejem v Vašo občino na podlagi desetletnega priposestovrnja. Mogli bi mu sprejem odreči le, če je vžival tekem zadnjih deset let kako trajno podporo.

Če te ni vžival, potem boste morali vdovo in njegove otroke sprejeti, kajti podpora, ki so jo ti dobili, ne more odpraviti pravice, ki je obstajala ob smrti J. K. Njegova občina sme prositi še pet let po smrti za sprejem potomcev, in je to prošnja ravno še ob pravem času vložila.

311. Gospod E. N. v Ž.

Vprašanje: Sezidal sem si novo hišo, za katero nameravam izposlovati desetletno davčno prostost.

Prosim, da mi daste za to potrebna navodila in po možnosti tudi obrazce za prošnje. Ali naj bo prošnja kolekovana in kako?

Odgovor:

Splošna navodila:

1. prošnja je vložiti v 45 dneh potem ko je hiša dodelana;

2. koleka na prošnji ni treba,

3. priložiti je prošnji:

a) potrdilo občine, kedaj je bila hiša dograjena;

b) stavbeno dovoljenje;

c) občinsko-uradno potrjeni stavbeni načrt;

č) stanovanjsko dovoljenje (konsens);

d) krajevni popis hiše; v tem krajevnem popisu mora biti natančno popisano celo poslopje od pritličja ozir. od kleti do strehe, in sicer ne samo sobe ampak tudi vse drugo zlasti kuhinje, stopnjice, stranišča itd. Vsak del mora biti zaznamovan s svojo številko.

Tak krajevni ali topografski popis Vam lahko napravi stavbinski mojster, ki Vam je napravil za hišo načrt;

4. prošnja je vložiti pri davčni oblasti prve stopinje pismeno ali ustmeno na zapisnik;

3. mogoče je tudi zgledati se pri pristojnem davčnem uradu, kjer plačujete davke, da Vam tam sprejmejo prošnja na zapisnik;

6. končno sme tako prošnja v Vašem imenu vložiti tudi Vaš župan, ki se v tem slučaju smatra kot Vaš

pooblaščenec; v to svrhu Vam je treba le iti na občinski urad in zato prositi in prinesiti seboj vse priloge navedene gori pod 3.

Prošnja naj se glasi tako-le :

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo
v Kranju.

Podpisani Franc Novak, posestnik v Sori, sem z dovoljenjem občinskega urada v Sori z dne 24. maja 1907 št. 314, zgradil na svoji parceli št. 113/2, ležeči v kat. občini Sora novo enonadstropno hišo.

Gradilo se je po stavbenem načrtu — /1 —, ki je bil odobren glasom stavbenega dovoljenja občinskega urada v Sori — /2 —, dogradila se je stavba dne 30. oktobra 1907, kakor razvidno iz občinsko-uradnega potrdila — /3 —, ter se mi je podelil stanovanjski konsens 14. novembra 1907 — /4 —.

Krajevni popis poslopja priložim pod /5.

Na podlagi tega prosim, da se mi podeli desetletna davčna prostost v zmislu zakona od 25. marca 1880 št. 39 drž. zak.

V Sori, dne 20. novembra 1907.

Franc Novak, l. r.

312. G o s p o d A. L. v V.

V p r a š a n j e: V naš šolski okoliš sta všolani občini A. in V. Občina A. ima 12 odbornikov, občina V. pa 18. Te dni se je vršila volitev članov v krajni šolski svet in se je od obeh občin udeležilo vsega skupaj samo 20 občinskih odbornikov. Od teh jih je prišlo na občino A. 5, na občino V. pa 15. Prosim pojasnila, če je bila volitev zakonita? Ali naj se zoper volitev pritožimo?

O d g o v o r:

Po § 1. zak. z dne 9. marca 1889, št. 19. dež. zakonika ima voliti zastopnike občine v krajnem šolskem svetu o b č i n s k i z a s t o p, če obstoji šolski okoliš samo iz ene občine, če pa je v šolski okoliš všolanih več občin, tedaj ima voliti skupščina vdeleženih občinskih z a s t o p o v.

Zakon tedaj govori jasno o občinskih zastopih, ki izražajo svojo voljo v obliki sklepov po določbah § 42. občinskega reda. § 46. kranjskega občinskega reda pravi namreč, da je smatrati tudi volitve občinskega zastopa kot sklepe.

Po § 42. občinskega reda morata biti za sklepanje v občinskem zastopu navzoči vsaj dve tretjini vseh odbornikov. Ta določba velja tudi za volitve v krajni šolski svet.

V Vašem slučaju bi moralo biti za sklepčnost občinskega zastopa A. biti pri volitvi navzočih vsaj 8 odbornikov, za občino V. pa 12. Občinski zastop V. je bil tedaj sklepčen ne pa tudi oni iz A. Zato pa volitev v krajni šolski svet ni veljavna in se lahko zoper njo pritožite. Sklepčni morajo biti namreč vsi vdeleženi občinski zastopi. Od vsakega občinskega zastopa se morata vdeležiti volitve vsaj dve tretjini članov.

Opozarjamo Vas, da je v enakem ali vsaj podobnem slučaju glede volitve v krajni šolski svet na Vrhniki razsodilo c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje, kakor se glasi naš odgovor. Dotični ukaz ministerstva je bil izdan dne 18. marca 1908 pod št. 46334.

313. G o s p o d K. K.

V p r a š a n j e: Tukajšnji veleposestnik G. D. namerava napraviti iz potoka K. svoj vodovod v obrtne namene. Do te vode iz potoka pa imamo vsi vaščani staro pravico, poleg tega pa rabijo to vodo ob času suše še ostale vasi naše občine.

Prosim pojasnila če sme G. D. omenjeno vodo v svoje obrtne namene uporabljati, kakor bi sam hotel.

O d g o v o r:

Nihče ne sme vporabljati vode iz javnih potokov v svoje zasebne namene potom vodovodov drugače, kakor z dovoljenjem pristojne politične oblasti. Zato bo moral G. D. prositi pri okrajnem glavarstvu za dovoljenje da si sme napraviti vodovod in bo gotovo okrajno glavarstvo razpisalo tudi posebno komisijo, da se zaslišijo o nameravanem vodovodu vse prizadete stranke. Tam povejte, če in katere pomisleke imate zoper nameravani vodovod.

Držite se v vsem sledečih načel, ki jih postavlja vodni zakon od 15. maja 1872 št. 16, dež. zakonika, in sicer:

a) § 1. pravi, da je na javnih vodah, kakoršna je tudi Vaš potok K., pripuščena vsakomur navadna raba, ki je mogoča brez posebnih priprav in ki ne ovira drugih pri enaki rabi.

Taka raba je: zajemanje vode, pranje, napajanje, kopanje itd.

K navadni rabi se pa ne more šteti naprav vodovoda, ker je za to posebna priprava potrebna.

b) § 5. pravi:

»Koliko vode se sme porabiti, to določuje politična gosposka oziraje se na eni strani na potrebo prosilca, na drugi pa na to, koliko vode se more še dati z ozirom na spremenljivi stan vode. Ta poraba se ne sme nikdar tako daleč raztegniti, da bi občine in vasi o kakem ognju in njih prebivalci pa za namene svojega gospodarstva trpeli pomanjkanje vode.«

Te določbe zakona so popolnoma jasne in mislimo, da ni treba natančnejše razlage.

314. G o s p o d P. J. v L.

V p r a š a n j e: Zidarski mojster N. K. je leta 1907 prevzel na svoj račun stavbo enonadstropne hiše v L. Zidarska dela je izvršil sam s svojimi pomočniki, druga dela pa je oddal raznim obrtnikom. Mizarska dela je prevzel mizarski mojster F. K. Na stavbišču je mizarski mojster opravil vsa v njegovo stroko spadajoča dela sam brez pomočnikov. Seveda so pomočniki v njegovi delavnici vrata okna in dr. izdelali, toda na stavbi ni noben pomočnik pomagal, nego je vse mojster sam izvršil.

Zavarovalnica zoper nezgode terja od mizarskega mojstra, da plača zavarovalne prispevke od svojih pomočnikov, ki so izdelovali vrata, okna in dr.

Vprašam: Ali je m i z a r s k i mojster dolžan plačati zavarovalne prispevke za delo prevzeto od podjetnika in izvršeno s pomočniki? Ali je mizarski mojster dolžan plačati vse prispevke sploh, če se je stavbeno delo pripravilo v njegovi delavnici, a je isto na stavbi dokončal in vstavil mojster sam?

O d g o v o r:

V prvi vrsti nam je rešiti drugo vprašanje, ki gre na to, če je od takega dela sploh plačati zavarovalnino zoper nezgode. Potem si bomo šele ogledali vprašanje, kdo je dolžan zavarovalni prispevek plačati, ali podjetnik ali mizarski mojster!

Prvo vprašanje nam dobro reši razsodba upravnega sodišča od 7. maja 1897 št. 2612 — Budw. št. 10696, ki pravi, da so stavbena podjetja le tedaj podvržena zavarovanju zoper nezgode, če v obrti zaposleni delavci opravljajo kaka dela na stavbi sami.

Stavbeno mizarstvo, kakoršno ima Vaš mojster F. K., je torej le tedaj podvrženo zavarovalni dolžnosti, če pomočniki ali vajenci opravljajo kaka dela na stavbi. Ker je pa mojster vse sam opravil na stavbi in so delavci pripravili vse potrebno v delavnici, — ni dolžan plačevati za svoje pomočnike in vajence zavarovalnih prispevkov.

Tako bi nam pravzaprav odpadlo drugo vprašanje. Vendar Vas opozorimo, da je upravno sodišče že večkrat

razsodilo, da je v takem slučaju tudi drugi podjetnik (tukaj mizarški mojster F. K.) podvržen glede svojih delavcev zavarovalni dolžnosti, — če izvršuje dela na stavbi.

315. Županstvo Š.

Vprašanje: Natararica A. je službo pri gostilničarju B pravočasno odpovedala. Ko je potekel njen čas, ji gostilničar ni hotel izročiti niti knjižice niti kovčega, kjer je imela svoje stvari spravljene. Na poziv županstva, še vedno ni dal B. natararici njenih stvari, vsled česar je šla A. na sodišče.

Pa tudi tukaj ji niso pomagali rekoč, da ima take stvari reševati županstvo. Kaj nam je v tem slučaju napraviti?

Odgovor:

Sodišče je čisto pravilno odklonilo posredovanje v tej stvari. Prvih 30 dni po končanem službenem razmerju je za razsojo sporov med gospodarji in posli pristojno edino-le županstvo. Še-le po poteku 30 dni, se lahko posel ali pa gospodar obrneta za pomoč na sodišče.

Vi pa drugič v takem slučaju izdajte na gospodarja ukaz, da poslu, ki je pravilno odpovedal svojo službo, vse njegove stvari izroči in knjižico. Če tega brez pravega vzroka gospodar ne bi hotel storiti, pošljite k njemu občinskega redarja s pismenim ukazom, da mora takoj izročiti redarju knjižico in druge poslove stvari, ker bi jih sicer redar siloma odvezel.

To povelje lahko precej izvršite in gospodarju sporočite, da naj županstvu tekom določenega časa naznani, če ima kak zakonit razlog zoper izročitev knjižice in drugih stvari.

Če v določenem času gospodar ne ugovarja, potem ni nikakega zadržka, da ne bi dali poslu, kar ste prej njegovemu gospodarju odvezeli.

Seveda se morate natančno in zanesljivo prepričati, da je posel pravilno odpovedal svojo službo, predno izdate na gospodarja tak ukaz.

Lahko pa napotite posla tudi na sodišče, da vloži pri istem tožbo zaradi motenja posesti na kovčegu in njega vsebini, če gospodar te stvari zadržuje.

V takem slučaju je najbolje, se posluževati pomoči odvetnika.

316. Županstvo M. G.

Vprašanje: Ali je dolžna občina izterjavati globe zaradi neobiskovanja šole? Ali mora vročevati razsodbe zaradi teh glob?

Odgovor:

Na zahtevo krajnega šolskega sveta občina ni dolžna izterjavati globe, pa tudi ne vročevati rozsodb radi teh glob. —

Vendar pa si po našem mnenju krajni šolski svet pomaga tako, da se obrne za pomoč na okrajni šolski svet, ki potem pri okrajnem glavarstvu izposluje, da se Vam to delo naloži. Tozadevnemu ukazu okrajnega glavarstva se ne bi mogli uspešno protiviti, ker bi sicer okrajno glavarstvo odredilo, da davčni urad ne pobira več občinskih doklad za Vas.

316. Županstvo M. G.

Vprašanje: Ali je dolžna občina izterjavati prispevek k obrtnim zadrugam in bolniškim blagajnam?

Odgovor:

Glede prispevkov za obrtne zadruge velja isto, kar smo omenili v prejšnjem odgovoru.

Kar se pa tiče izterjavanja prispevkov za bolniške blagajne, Vas pa opozarjamo, da se temu poslu nikakor ne morete odtegniti, ker pravi § 73. zakona od 30. marca 1880 št. 33. drž. zak., da so občine na zahtevo političnih oblasti dolžne sodelovati pri izvrševanju zakona o zavarovanju delavcev zoper bolezni.

318. Gospod V. v B. O.

Vprašanje: Od svoje kongrue sem celo vrsto let plačeval davek in občinske doklade. V zmislu § 74. občinskega reda za Goriško sem pa prost občinskih doklad od dohodkov kongrue, zato sem se pritožil na finančno ravnateljstvo in zahteval povračilo plačanih doklad.

Dobil sem rešitev, da ni nikakega zadržka zoper vračilo doklad, vendar naj se obrnem za povračilo na pristojne avtonomne oblasti. Prosim pojasnila, katere so te avtonomne oblasti?

Odgovor:

Pri Vas se gre za povračilo občinskih doklad. Te doklade so pripadle občini in se morate obrniti na občinski urad za povračilo sprejetih doklad.

Avtonomne oblasti so: v prvi instanci občina, v drugi instanci okrajni zastopi, kjer jih imajo, v tretji instanci deželni odbori.

Kjer pa okrajnih zastopov ni, kakor pri Vas in pri nas na Kranjskem, tam je nad občino druga in zadnja instanca deželni odbor.

Opozarjamo pri tej priliki, da je deželni odbor vedno in povsod najvišja avtonomna oblast in da je popolnoma napačno mnenje, ki se ga večkrat čuje, kakor da bi bilo ministerstvo ali osrednja vlada inštanca nad deželnim odborom.

319. Županstvo D.

Vprašanje: M. T. je bila 1851 ozir. po farni knjigi leta 1853 prenešana iz Trsta v našo občino, kjer je bila tudi vzrejena.

Preselila pa se je odtod še-le kakih 20 let stara, a dobila je od našega županstva dne 28. septembra 1876 poselsko knjižico, v kateri se je domovinstvo pri nas priznalo.

Lani se je zglasila pri županstvu nezakonska hči navedene M. T. z zahtevo, da ji damo poselsko knjižico. Mi smo se ji branili dati knjižico, češ da ni k nam pristojna, okrajno glavarstvo nam je pa naročilo, da ji moramo izročiti knjižico na podlagi domovinstva v zmislu zakona od 17. marca 1849 št. 170 drž. zak. Ali se kaže zoper to pritožiti?

Odgovor:

Stari občinski zakon od 17. marca 1849 št. 170 drž. zak. določa v § 12, da je v občino molče sprejet, kogar se pusti cela štiri leta v občini bivati, ne da bi se od njega terjalo, — naj se izkaže z domovinskim listom.

Iz tega sledi, da bi bila M. T. — in seveda tudi njena nezakonska hči — k Vam pristojna, ker se gotovo ni Vaše županstvo pobrigalo za domovinski list navedene M. T.

Stari občinski zakon nikjer ne pravi, da bi moral biti tisti, ki molče po § 12. pridobi domovinsko pravico, polnoleten, vsled česar je M. T. pridobila pri Vas domovinsko pravico, čeravno je bila še nedoletna.

Ne kaže, da bi se torej pritožili. Vendar je mogoče, da ima stvar kako kljukico. Ravno § 12 starega občinskega zakona pravi namreč, da pridobi domovinsko pravico molče le kak avstrijski državljan. Glede M. T. bi tedaj moralo biti na jasnem, ali je bila avstrijska državljanica, ali ne. Prav mogoče pa je, da ni imela avstrijskega državljanstva, — ker je bila k Vam iz Trsta prenešana.

Poizvedujte, kdo so bili njeni stariši in če so bili avstrijski državljani. Če to niso bili, potem M. T. v Vaši občini ni mogla pridobiti domovinske pravice po § 12 starega občinskega zakona, ki je imel, kar se tiče domovinstva, veljavo do cesarskega patenta od 24. aprila 1859 št. 58 drž. zak.

320. Županstvo T.

Vprašanje: Ali sme voliti v naši občini filijalka trgovinskega podjetja, ki ima svoj glavni sedež v inozemstvu? Lastnik podjetja je ogrski državljani.

Odgovor:

Podjetje je sicer glede filijalke tuzemsko, vendar nima niti aktivne niti pasivne volilne pravice, ker je lastnik istega ogrski državljani. Drugačna bi bila stvar, če bi bilo sicer glavno podjetje na Ogrskem, filijalka pa v Vašem kraju, toda lastnik podjetja avstrijski državljani. Takih slučajev je več, ker se mnogokrat naši ljudje naselijo v sosednji Ogrski ali Hrvaški, tam osnujejo trgovino in potem ustanove pri nas filijalko.

Če je res, kakor nam pišete, da je sicer podjetje pri Vaših občinskih volitvah volilo ima to svoj vzrok v tem, ker se najbrže nihče ni pobrigal za pravilnost volilnih imenikov. Sicer Vam pa svetujemo, da poizvedujete, če ni znabiti lastnik podjetja vendar-le avstrijski državljani, ki ima v tujini svoje glavno podjetje. To prav lahko poizveste pri okrajnem glavarstvu, kjer je lastnik podjetja svojo trgovinsko obrt gotovo prijavil in v prijavi tudi omenil, če je avstrijski ali ogrski državljani.

321. Županstvo T.

Vprašanje: Delavec A. je imel umobolno ženo, ki jo je njegova domača občina Z. spravila v umobolnico. Po preteku dveh tednov je žena v umobolnici umrla. Stroške zanjo je plačala občina Z., ker je bil takrat mož A. brez vsakega zasluga. A. prosi pri nas za sprejem v občinsko zavezo.

Ali smo upravičeni, njegovo prošnjo odkloniti, ker je od domače občine Z. užival podporo?

Odgovor:

Ta podpora je bila samo mimoidoča in ne trajna, kakor to zahteva zakon, ako naj se komu zaradi javne podpore odreče pravica priposestevanja domovinstva. Zato boste morali delavca A. sprejeti, če ni kakega drugega zadržka.

322. Gospod V. B. v O.

Vprašanje: Tukajšni župni beneficij je vknjižen kot lastnina na tukajšno župno cerkev. Kdo plačuje davke: ali cerkev kot lastnica ali župnik kot vžitkar tega beneficijata?

Odgovor:

Vprašanje je nejasno. Župni beneficij je ustanova, in ne vemo kako bi bila na cerkvi vknjižena — kot lastnina.

Ne vemo tudi kakšne davke imate v mislih, ali se Vam gre za davke od župnega beneficija ali morda celo od cerkve. Davke od župnega beneficija kot ustanove mora plačevati seveda vedno vžitkar beneficija in ne cerkev. Od cerkve pa itak davek ne bi smel biti predpisan, zato ga od cerkve nihče ne plačuje.

Iz Vašega ostalega dopisa pa vidimo, da so pri Vas, kar se davkov tiče, zelo čudne razmere, ker so Vam celo od kongruentno predpisovali občinske in druge doklade. Zato sumimo, da predpisujejo tudi davek od cerkve (cerkvenega poslopja). Opozorimo Vas, da je cerkev na vsak način davka prosta. Če pa bi se bil davek doslej pobiral, zahtevajte takoj pri finančnem ravnateljstvu oprostitev cerkve vsega davka, dalje pa tudi lahko terjate vračilo že plačanih davkov.

323. Gospod V. B. v O.

Vprašanje: Imajo li krajni šolski sveti tudi na Goriškem volilno pravico pri občinskih volitvah? Kako jo izvršujejo? Ali rabi načelnik za izvrševanje volilne pravice posebno pooblastilo?

Odgovor:

Krajni šolski sveti so korporacije, ki zastopajo premoženje šolskih občin. Če plačujejo šolske občine od

svojega premoženja kak davek, tedaj so šolske občine po vseh kronovinah upravičene voliti. Volilno pravico izvršujejo po svojem pooblaščenju ali postavnem zastopniku, kakoršen je vsakokratni načelnik.

Dobro in sigurnejše je, če ima načelnik kot legitimacijo v rokah sklep krajnega šolskega sveta, ki ga pooblašča za šolsko občino voliti.

324. Županstvo T.

Vprašanje: Katere stvari spadajo v »lastni« in katere v »prenešeni« delokrog občine?

Odgovor:

Razloček med lastnim in prenešenim delokrogom občine obstoji bistveno v tem, da v prenešenem delokrogu opravlja občina posle po naročilu ali namestu državnih oblasti, kot njih pomočnica, v lastnem delokrogu pa nastopa samostojno kot avtonomna oblast.

Kateri posli spadajo v lastno področje občine, to določa v vsaki deželi občinski zakon. Na Goriškem najdete označen lastni ali domači delokrog občine v § 27. občinskega reda za pokneženo grofijo Goriško-Gradiško.

Prenešeno področje občin pa določa vse polno raznih državnih in deželnih zakonov in nam ni mogoče vse te zakone naštet, kajti v vsakem novejšem zakonu se nalaga občini sodelovanje tako na primer pri novih zakonih o osebni davkih, pri novih civilnopravnih zakonih itd.

325. Županstvo T.

Vprašanje: Oseba A. služi pri posestniku B. nad mesec dni. V službi oboli A. in gre v bolnišnico, ker pa sama ne more plačati bolniških stroškov, dojde županstvu vprašanje o imovinskih razmerah osebe A., zlasti se zahteva poročilo, kdo da je dolžan v zmislu zakona za dotično plačevati bolniško oskrbo.

Prosimo pojasnila, če in za koliko časa da je dolžan službodajalec B. plačevati bolniške stroške? Kateri so zakonito zavezani sorodniki, ki bi morali plačevati bolniško oskrbo?

Odgovor:

Za posla je v smislu danes obstoječih poselskih redov dolžan plačevati bolniške stroške gospodar, če je posel obolel v službi.

Poselski redi so po posameznih kronovinah različni. Za Goriško velja poselski red izdan in razglašen z naredbom c. kr. namestništva tržaškega od 10. julija 1857, št. 7 dež. zak. oddelek II.

Poselski red najdete natisnjen v vsaki poselski knjižici in Vam svetujemo, da si ga natančno preberete. — Mi nimamo pri rokah poselskega reda Vaše kronovine, vendar nam je znano, da mora po istem plačevati gospodar za posla bolniške stroške skozi 4 tedne.

Razne vesti.

Nagrobni napisi in jezikovno vprašanje. Pokopališčni odbor v vasi Hroby na Češkem je sklenil dne 5. oktobra 1905, da morajo biti na nagrobni spomenikih vsi napisi v nemškem jeziku, v izjemnem slučaju pa, če so sestavljeni v kakem drugem jeziku, jim mora biti pridodan tudi nemški prevod. Proti temu sklepu je vložilo več strank pritožbo na okrajno glavarstvo, ki je pritožbi ugodilo in razveljavilo dotični sklep kot nezakonit. Proti temu odloku je poslal pokopališčni odbor priziv na namestništvo in ministrstvo za notranje zadeve, a obe oblasti sta priziv zavrnili, sklicevaje se na jožefinske dvorne dekrete iz let 1784 in 1788. Pokopališčni odbor pa še ni miroval, marveč je vložil pritožbo na upravno sodišče. Dne 23. t. m. se je vršila razprava o tej pritožbi. Omenjeni odbor

je poudarjal v pritožbi, da je storil tozadevni sklep iz vzrokov javnega reda in v izvrševanju pokopališčne policije. Upravno sodišče je po dolgem posvetovanju zavrnilo pritožbo. V utemeljevanju te razsodbe je poudarjal predsednik, da v izbiro jezika pri nagrobnih pisih nihče ni vezan na kak določen jezik. Izbrati se sme vsak jezik, ki najbolj odgovarja njegovemu čustvovanju do rajnkih. Lastnina pokopališčne občine ni nikakor kršena, če se izbere ta ali drugi jezik.

Vojaške olajšave. Osrednja vlada je obljubila sledeče olajšave v prid kmečkemu ljudstvu:

1. Ako parlament dovoli 4920 več novincev za deželno brambo, bode vojna uprava po drugem službenem letu odpustila iz službe najmanj 500 brambovc. Ker je leta 1901 minister grof Welsersheimb obljubil z drugim letom odpustiti najmanj 250 mož in jih je bilo leta 1906 odpuščenih 1340, je upanje, da jih v bodoče odpuste 1500 do 2000. Mi pa moramo zahtevati, da so pred časom odpuščeni kmečki sinovi. To bi bilo nekaj.

2. Važnejša je obljuba, da dobe sploh pri peščih kmečki sinovi že letos po tri tedne dopusta ob žetvi in košnji. Ker pa se to poljsko delo razteza najmanj na štiri tedne, zahtevamo dopusta vsako leto štiri tedne.

3. Doslej je vojna uprava tudi za deželno brambo kupovala živila po kvotnem ključu na Ogrskem in v Avstriji, dočim so Ogri zalagali svojo deželno brambo izključno le s svojimi pridelki. V bodoče bode avstrijska uprava za svojo deželno brambo kupovala živila v svoji režiji le v Avstriji. Tako ostane doma najmanj pet milijonov kron na leto. Mi pa moramo še zahtevati, da uprava kupuje živila brez prekupcev neposredno pri kmetih, obrtnikih ali zadrugah.

4. Vlada je že predložila načrt zakona, po katerem bodo revne družine dobivale podporo, ko so njihovi reditelji poklicani k orožnim vajam. Povprek štejejo na leto 5.600.000 dni za orožne vaje. Najmanj tri milijone dni za orožne vaje bode odškodovanih vsaj po eno krono. Ker pa so na Kranjskem delavci posebno dragi, je upanje, da bode znašala odškodnina 140 do 180 h na dan. Skupni stroški bi znašali tri do štiri milijone.

5. Pripravlja se načrt zakona, da bodo v vojaški službi poškodovani in za delo nezmožni dobivali primerno pokojnino. Stroški okoli dva milijona na leto.

6. Dve zadnji orožni vaji v deželni brambi se popolnoma opustite; obenem se sploh olajšajo skupne orožne vaje za štiri tedne, ker pride v prilog na leto 40 tisočem vojakom.

Zahteva našega ljudstva pa je, da se opustite orožni vaji ne le brambovcem, ampak sploh tudi onim vojakom, ki iz stalne armade za dve leti prestopijo v deželno brambo.

Nove porto-znamke. Mesto točasno rabečih se porto-znamk, izda poštna uprava nove slične znamke po 1, 2, 4, 6, 10, 20, 30, 50 in 100 vinarjev, s spremenjeno opremo. Vse te znamke so izdelane potom tiska svetlo-rudeče barve na kredastem papirju. Izvzemši vrednostne številke, imajo vse znamke jednako čveterokotno podobo z 22 mm. dolgimi stranicami ter 2 mm. širokim preluknjanim papirnim robom. Na centimeter odpade $6\frac{1}{2}$ zobov. Srednje polje kaže vrednost v velikih belih številkah. To polje obdaja venčast okrasek. V sredini spodnjega dela nosi to polje znamenje „h“ (Heller), nad katerim se razprostira dvoglavi v širino raztegnjeni orel. Na spodnjem robu je v beli pisavi na pobarvanem temelju vtisnjena beseda „Porto“. Na obeh straneh te besede izpolnjujejo prazni prostor po tri

zvezdice. Priprost okrasek iz valovitih črt spolnjujejo podobo. Nove porto-znamke se izroče prometu po porabi zalog posamnih vrst točasno v rabi se nahajajočih porto-znamk. Sedanje porto-znamke ostanejo v veljavi do preklica. Istočasno se z ozirom na naredbo trgovskega ministrstva z dne 22. decembra 1906, drž. zak. št. 265, glede izdaje novih poštne vrednotnic, določa, da se pisemske znamke prejšnje izdaje lahko rabijo še do 31. oktobra 1908. Po 31. oktobru 1908 se teh znamk proti poštne vrednotnicam sedanje izdaje ne bode zamenjalo več.

Književnost.

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko) je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotržcih sledeče pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8.—

2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano K 1'80.

3. **Zakon o javnih knjigah, zemljiških itd.** (V. zv. Pravnikove zbirke z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošenj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5'60. Popolno v platno vezana K 6.—

4. **Vzgleđ predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovnina in vpisnina. Pognatis iz knjige pod točko 3. Broširano K 1.—

5. **Kolkovnina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, obesek za na steno. Cena 60 vin.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —'40.

Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici K —'80.

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —'80.

Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano K 2.—

Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari**. 1908. Mehko vezano K —'80.

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštne povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštne izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vinarjev poštne v gotovini ali poštne znamkah.

Listnica uredništva.

Županstvo Dolina.

Vaše pravno naziranje glede I. P. je popolnoma pravilno in boste s svojim nazorom gotovo prodrli. Javna podpora, podeljena po vložitvi prošnje za domovinstvo, je brez pomena za rešitev.

Županstvo A.

Opozarjamo Vas in vsa druga županstva, da dopisi na „Občinsko Upravo“ niso poštne prosti, čeravno se na naslovni strani zapiše: „Uradno poštne prosto“. Prosimo, da se vsi dopisi frankirajo, da nam ne bo treba kazni plačevati, kakor moramo to sedaj še mnogokrat.